

Adrianus Maria Theodorus Verdonk, Kunstschilder: Persoon En Werk.

Adrianus Maria Theodorus VERDONK, kunstschilder, geboren op 17-12-1894 te Eindhoven (Woensel), overleden op 20-09-1977 te Woerden. *Overleden in het Hofpoortziekenhuis. Hij is een zoon van Petrus Lambertsius, Henricus Verdonk en Petronella van Rooy. (Zie Genealogie van de Geslachten Verdon(c)k deel 3 Bergeyke Takken, V-v-3 op blz.34)*

Motieven voor dit artikel.

Mijn interesse in deze schilder werd gewekt door het genealogisch onderzoek binnen de context van de Stichting Genealogisch Onderzoek Verdon(c)k. Louter biografische data zoals geboorte, huwelijk, overlijden leiden enerzijds tot een gortdroge opsomming van gegevens, die het zicht op een persoon en diens werk niet verscherpen. Anderzijds stel ik mij de vraag in hoeverre een schrijver aangename en vooral minder aangename gegevens over een persoon mag publiceren zonder het recht op privacy te schaden. Welk belang wordt er mee gediend? Een wat leesbaarder publicatie? Of is het lezend publiek niet alleen geïnteresseerd in het werk van ,in ons geval, een kunstschilder, maar ook in diens privéleven in zoverre dat licht kan werpen op diens werk. Dat laatste rechtvaardigt m.i. een meer biografische beschrijving.

Een tweede motief was mijn verbazing over de relatieve onbekendheid van Adrianus Maria Verdonk, de vraag of die onbekendheid wel terecht was en of er sprake zou kunnen zijn van een eventueel verlies voor de Nederlandse cultuur, als het werk van een kunstschilder zonder veel omhaal in de vergetelheid zou kunnen verdwijnen. In het Lexicon :Repertorium van Nederlandse Beeldende Kunstenaars. Scheen, wordt het volgende vermeld:

Verdonk, Adrianus Maria Theodorus; *geboren, Woensel, 17 december 1894. Woonde en werkte o.m. in Enschede; sinds 1964 in Amsterdam.*

Kunstschilder.

Werk in de Rijkscollectie.

In het boek **Een Beeld van Piet Verdonk** i - Piet was een neef van de schilder- vermelden de schrijvers dat Adriaan vooral portretten en stillevens heeft geschilderd, meestal met antieke voorwerpen als onderwerp. **Er zijn nog slechts enkele schilderstukken van hem bekend.**

Dit gegeven bracht me er toe te proberen via een publicatie in Internet toegang te krijgen tot foto's van schilderijen van Ad Verdonk, in het bezit van particulieren. Het resultaat was verrassend. Er kwamen tot nu toe reacties uit Nederland ,de Verenigde Staten, Israël, en Frankrijk De eigenaars van de schilderijen zijn bereid een tip van de sluier op te lichten die over het werk en de persoon van Adriaan Verdonk hangen. Tegelijkertijd kunnen de lezers genieten van meer of minder geslaagde foto's van het werk van de hoofdfiguur .

In dit artikel wil ik ingaan op 1. biografische gegevens (opleiding, persoonlijke omstandigheden, zoals huwelijken, verhuizingen, aard en karakter); 2 een reproductie van schilderijen en tekeningen, in verschillende perioden van zijn leven .

1. BIOGRAFISCHE GEGEVENS

Adrianus kwam uit een kunstzinnige familie. Zijn vader Piet Lambertus Henricus Verdonk ⁱⁱ was edelsmid, zijn broer Jan ⁱⁱⁱ Verdonk beeldhouwer, werkzaam volgens de canones van de neo-gothieke stroming in Haarlem. (Zie Genealogie Verdon(c)k, deel 3, Bergeyke Takken, blz.57-58) Beiden werkten veel aan de decoratie van katholieke kerken via edelsmeedkunsten

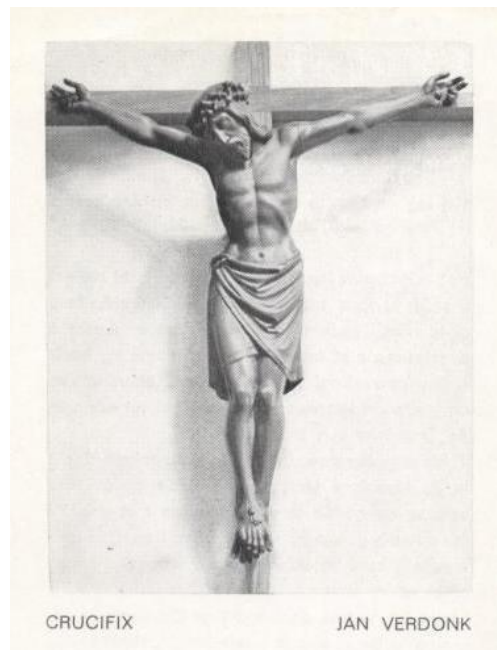
Piet Verdonk, 1936
Plaquette in zilver drijfwerk,
Op een koperen achtergrond met standaard
Voorstellende "Lohengrin",
Gesigneerd: PLVerdonk, 1936

Jan Verdonk (ca 1946)
Gipsen afdruk van plaquette in brons van Mari a Antonia
Petronella Verdonk (Woensel, 1902-Vucht 1946)
Het origineel maakt deel uit van het grafmonument van Mattheus
W.H.Mallant (Heusden 1895-Vught 1948) en M.A.P.Verdonk

Jan Verdonk
Bronzen buste van Pieter J.T.M.Mallant
Als peuter. Geboren 1928 te „s Hertogenbosch.

Ad oriënteerde zich veel meer op de portretkunst en op stillevens, hoewel schilderijen van religieuze onderwerpen niet ontbreken in zijn totaal - oeuvre. Ad schijnt een hooglopende ruzie met zijn vader gehad te hebben over zijn beroepskeuze, die niet naar de wens van zijn vader was. En hoewel rooms-katholiek opgevoed, wilde Ad in zijn later leven niets met religie te maken hebben, ook niet in zijn laatste levensjaren. Misschien heeft de scheiding van zijn eerste vrouw en het burgerlijk huwelijk met zijn tweede vrouw er mee te maken. In de jaren veertig ,midden in het hoogtij van het rooms-katholieke leven, met een streng katholieke familie op de achtergrond lagen de conflicten op het terrein van huwelijk en scheiding voor de hand.

OPLEIDING

Het is zeer waarschijnlijk, hoewel bevestigende officiële data tot nu toe niet zijn gevonden, dat Adrianus leerling is geweest aan de Koninklijke School voor Beeldende Kunsten in 's- Hertogenbosch, waar één van zijn leraren **Frans Kops** is geweest.

Frans Kops Frans Kops sr. (1873-1951)

Over de kunstenaar

Woonde en werkte in Den Bosch en in Brugge.

Hij was leerling van de Koninklijke School in Den Bosch o.l.v. J. Dony en P.M. Slager Sr. en studeerde daarna ruim een jaar in Brugge naar oude meesters in het museum aldaar.

Schilderde en tekende stillevens, portretten en historische onderwerpen. Genoot vooral bekendheid door zijn schilderijen in kerken en muurschilderingen in openbare gebouwen, meest in Noord-Brabant. Hij heeft veel samengewerkt met Jan Bogaerts. Daarna gaf hij nog les aan H.A.J.M. de Laat en aan R.M. Pijnenburg.

De volgende musea/instellingen hebben werk in hun collectie: Noord-Brabants Museum, Den Bosch

Werken

Portret van Henri Belletable, 1900,
64 x 54 cm Noordbrabants Museum

Portret van Kardinaal Dechamps (1810-1883), 1865,
63,5 x 53,5 cm Noordbrabants Museum

Gehuwd (1) op 18-06-1918 te 's-Hertogenbosch, gescheiden op 28 april 1944 te Groningen.. *Vonnis Arr. rechtbank te Groningen.* Echtgenote was **Maria SIO**, kapster, geboren op 30-01-1886 te Teteringen, dochter van **Vincentius Henricus SIO** en **Adriana Lucia BOSTERS.**

In paragraaf 2 van dit artikel zijn een aantal schilderijen opgenomen van deze familie, ons toegezonden door een familielid van Adrianus"eerste vrouw Tim Sio. Zo is er een portret van María Sio uit **1917**, en portretten van naaste familieleden uit **1927** tijdens een bezoek aan Nederland vanuit de Verenigde Staten. In totaal zijn er zeven schilderijen en pentekeningen uit de Verenigde Staten toegezonden. Ook is er een foto waarop Adrianus ,zijn vrouw en haar zus te zien zijn.

"Hello Verdonk Family,

I have attached several photos from my family album. I believe one of them shows Adrianus Verdonk in the garden with two of my relatives; Maria and Cornelia Sio, and i think a family friend known as "Fraulein" but I am not sure about her identity. Can you tell me where the photo was taken? I believe it was taken in 1927 when my grandfather and his family visited Belgium and Holland. That is also the time when the family portraits were painted. ..."

Uit de periode van zijn eerste huwelijk zijn ook bekend een stilleven "Vissen", opgenomen in de Rijkscollectie in 1942, gemaakt in 1939, en de verluchting van een boek over Groningers :

HUIZENGA-ONNEKES, E.J.. *Het menscheijk leven in 't Groninger land. Assen; 1939; Van Gorcum & Comp. (G.A. Hak & H.J. Prakke); met zwart/wit afbeeldingen van Ad. Verdonk; origineel linnen; 119 p. Linnen wat groezelig. EUR 38.00 [Apr.: US \$ 55.82 & pound UK 30 JP¥ 6123].*

Wellicht behoort ook een portret van een hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Groningen, (datering onbekend), tot deze periode.

In de veertiger jaren is hij secretaris van de G.B.K. Een krant vermeldt het volgende: Naar wij vernemen is te Groningen opgericht een vereniging van beeldende kunstenaars(schilders en beeldhouwers), woonachtig in de stad en provincie Groningen. De vereniging, de G.B.K.(Groningse Beeldende Kunstenaars), welke alle beroepskunstenaars kan omvatten (vrijwel allen traden reeds als lid toe), stelt zich ten doel de materiële belangen van haar leden zoveel mogelijk te behartigen. Zij zal trachten om in ruimere zin dan tot dusver het geval was in contact te komen met het kunstminnend publiek en op de meest geschikte wijze het werk van deze kunstenaars naar voren te brengen.

Een voorlopig bestuur is gekozen en als volgt samengesteld: W.B. van Marle voorzitter, Ad. Verdonk secretaris, M. Meesters penningmeester, R. Elzer A. F. J. Buytendijk. ([http://kranten.kb.nl/view article/id/ddd:010019750:...](http://kranten.kb.nl/view%20article/id/ddd:010019750:...))

Gehuwd (2) op 06-06-1944 te Groningen met **Louisa Catharina HART**, geboren op 18-05-1906 te Tietjerksteradeel (Suameer), overleden op 11-09-1970 te Amsterdam,

dochter van **Franciscus Johannes HART** en **Engelina Margaretha BOLLWEG**.

Louise werkte aanvankelijk als verkoopster, later cheffin damesafdeling van een modezaak, alvorens zij overstapte naar het toneel. Een bijzondere inkijk in Louise en haar man Adrianus Verdonk gunt ons de heer Spijk die het echtpaar persoonlijk zeer goed gekend heeft toen zij in Enschede inwoonden bij zijn ouders. Bovendien heeft hij twee foto's gestuurd van werk van Ad: een schildering van (Spijk) als jongen, en een stilleven met bloemen.

"Ad en Louise Verdonk.

Mijn vroegste herinneringen aan de familie Verdonk zijn aan mevrouw Verdonk. Het zijn natuurlijk de herinneringen van een jongetje, ik schat zo tussen de 5 en de 10 jaar. Het zijn dus niet de herinneringen van een volwassene. Zij kwam als eerste bij ons in huis wonen. In die periode was zij cheffin damesafdeling bij de Fa. ten Brink. Een modezaak bij ons in de winkelstraat.

Waarom meneer Verdonk later kwam is mij niet bekend. Ik weet nog dat ik met haar mee geweest ben naar het station om hem van de trein te halen. Nog zie ik hem voor me. Een (in mijn ogen) oudere man met een vriendelijk gezicht. Een bruine overjas met visgraat motief aan. Voor die tijd erg lang, artistiek haar. Hand in hand zijn we met zijn drieën naar de Haverstraat gelopen.

In de beginperiode had (ik zal, tegen de gewoonte, voor het gemak maar over Ad en Wies praten) Ad zijn atelier in de Rietmolenstraat in Enschede. Het was boven de kruidenierswinkel van een oom en tante van mij. Later is hij verhuisd naar een villa in het Wooldrikspark in Enschede. Het was een oude fabrikantenwoning door de gemeente verhuurd aan verschillende kunstenaars.

Bij ons in huis bewoonden ze twee kamers. Een woonkamer en een slaapkamer. Eten deden ze gewoon bij ons aan tafel. Hun woonkamer kan ik me nog herinneren. Er stonden een paar prachtige oude stoelen, massief hout, helemaal recht, met prachtig houtsnijwerk. De hulp van mijn moeder beklagde zich daar altijd over, ze waren loodzwaar en ze kon ze niet verzetten. Voor mij was het hoogtepunt van de kamer hun boekenkast. Ik kom niet uit een gezin waar erg veel boeken aanwezig waren. Voor hun boekenkast kon ik tijden liggen genieten. Ik heb op veel latere leeftijd nog dezelfde druk van de "Drie Musketers" aangeschaft zoals die bij hun in de boekenkast stond. Misschien dat daar mijn enorme liefde voor boeken vandaan komt. Ik weet het niet. Voor mij staat vast dat beiden een grote invloed op mijn ontwikkeling gehad hebben.

Ad nam mij vaak mee naar de bioscoop. Naar natuurfilms, ik herinner me de onderwater films van Cousteau. Naar films over de reizen van Koningin Juliana. Ook bezochten we de musea in Enschede. Ons Rijksmuseum heeft een grote afdeling gobelins. Ik moest dan van Ad aan de ene kant van het doek gaan staan, naar een hert kijken op het doek, langs het doek lopen en kijken hoe het hert mij volgde met de ogen. Vreemd dat zo'n kleinigheidje zo veel indruk maakt. Ik ben nu 63 en weet het als de dag van gisteren.

Toen ze een tijdje bij ons woonden veranderde Wies van baan. Ze ging naar, wat volgens mij een oude liefde was, het toneel. Zij werd actrice en directrice van toneelgroep "de Maskers" haar artiestennaam was Louise Neys. Ik weet niet of ik het helemaal juist spel. Voor mij avontuurlijk, ik wist nooit voor wie er telefoon was, Mevrouw Verdonk of mevrouw Neys. Ik weet niet of Ad ingenomen was met de wisseling van werk van haar. Hij tekende wel de affiches en programmaboekjes voor het toneelgezelschap. Zij moest veel op reis. Hij bracht haar altijd naar het station. Terug lopend van het station bezocht Ad altijd een café bij ons in de omgeving. Hij kwam dan uren later thuis in (laten we het netjes houden) kennelijke staat.(...)

Ik weet niet of Ad en Wies een gelukkig huwelijk hadden. Ik vermoed achteraf dat het niet zo geweldig was. Zij hield er soms vreemde ideeën op na. Zij wilde altijd emigreren. En hij wilde het liefst bij ons blijven. Misschien dat ik daar ook een rol in speelde. Ik heb achteraf vaak gedacht dat ik voor hem de zoon was die hij miste.

Volgens mij had Ad twee broers. De een was frater Theo. De frater was architect in een klooster in, volgens mij, Tilburg. Als frater Theo op bezoek kwam was het feest. Een echt gezellige Brabander. Ik ben niet katholiek opgevoed, maar zo stel ik me echt me echt zo "n oude leuke Brabantse heerom voor. Hij rookte heerlijk ruikende sigaren. Bidden voor het eten hoefde niet, dat deed hij in het klooster al genoeg. Hij complementeerde mijn moeder uitgebreid met haar kookkunst. Mijn moeders soep noemde hij echt ouderwetse moederssoep. Bij mijn moeder kon hij natuurlijk geen kwaad meer doen. Ik kan me herinneren dat we een(eens) op bezoek bij hem zijn geweest in het Tilburgsklooster. Daar zijn we ook zeer hartelijk ontvangen.

Zijn andere broer was goudsmid. De man is volgens mij een of twee keer bij ons geweest. Het tegenovergestelde van frater Theo. Wat ik daar nog van weet een stille man. Wij moesten altijd doen of we ook katholiek waren. Het was dan stil in huis. Ik weet daar niet veel meer van.

Ik denk dat Ad nogal wat werk gemaakt heeft in Twente. U praat over een specialist die hij geschilderd heeft. Volgens mij, maar ik durf het niet met zekerheid te zeggen, was dat dokter Beck, een zenuwarts. Tegenwoordig heet dat psychiater. Ik weet niet of daar nog nabestaanden van in Enschede wonen. Hij heeft een dubbel portret geschilderd van mevrouw en meneer Reef. De oude eigenaars van het nu nog bestaande, grote gerenomeerde wegenbouwbedrijf. Een prachtig portret heeft hij gemaakt van een joods meisje, Lietsie Denneboom. Haar vader was eigenaar-directeur van een papiercentrale. Nu is haar broer daar directeur. Verder weet ik niet zoveel van opdrachten meer. Natuurlijk ook, nog het portret van koningin Juliana. In zijn atelier bevonden zich twee van mijn lievelingsschilderijen: een portret van een pater Capucijner uit het klooster Dolphia in Enschede. Hij heeft ook een schilderij gemaakt van het hoofd van Johannes de Doper aan Salome. Verder hingen daar nogal wat stillevens.

Wat ik altijd het leukste vond, dat was eens in de zoveel tijd het schoonbranden van zijn portret. U weet wel, jongetjes en vuur, altijd spannend. Hij ging dat voor mij speciaal op woensdagmiddagen doen, als ik vrij was van school. Wat een gezellige middagen waren dat.

Reizen deden ze beide wel graag. Ik weet dat ze eens op vakantie zijn geweest naar Canada. Zij had veel familie in Canada en Australië. Volgens mij was dat een van de redenen dat zij zo graag wilde emigreren. Van hun reis naar Canada brachten ze voor mij echt een prachtig origineel geblokt houthakkers jack mee. Daar heb ik behoorlijk de blitz mee gemaakt op school. En ik kreeg twee handgesneden houten boekensteunen, twee beren. Volgens mij indiaans handwerk. Ik heb ze nog steeds in mijn kast staan. Een andere reis was naar Campina d' Ampezzo, naar de winterspelen. Vandaar brachten ze een serie postzegels voor me mee. Het begin van veel verzamelplezier.

ik zo'n jaar of tien was vertrokken ze bij ons vandaan. Wies wilde altijd zelfstandig wonen, maar Ad heeft dat jaren tegen gehouden. Hij wilde bij ons blijven. Uiteindelijk heeft zij toch doorgedruwd en hebben ze een flatje gehuurd in de Adam Pijnackerstraat in Enschede. Ik bezoek hen daar vooral in de begin periode regelmatig. Ik geloof dat ze dat ook erg op prijs stelden. Toch wordt dat minder als ik ouder wordt.

Tijdens haar toneelcarrière was Wies veel op reis. Om zijn leven wat te veraangenamen huurden ze 's zomers vaak een appartement in Mid Laren. Het was een gedeelte van een woning bij een bootverhuurbedrijf. De firma van de Zijl. Aan de voorkant was een cafe, waar Ad ook nog wat vertier vond als zij weg was. Ik heb daar als jongen ook eens twee weken bij hen geloged. Een onvergetelijke tijd.

Plotseling krijg ik bericht dat ze verhuizen naar Amsterdam. In de Tweede Jan van der Heidenstraat heb ik hem nog een keer opgezocht. Volgens mij was Wies toen al overleden. Hij is daar overreden door een auto, gewond geraakt, en buiten zijn medewerking om geplaatst in een soort bejaardenhuis in Colmschate. Daar heb ik hem nog eens bezocht om hem mijn kersverse bruid voor te stellen. Wij troffen daar een eenzame, bittere man aan. Ik had het gevoel dat hij geen plezier meer in zijn leven had. Ik moet tot mijn schande bekennen dat ik hem vanaf toen uit het oog verloren ben. Je bent pas getrouwd, druk met visites. Al snel komen er kinderen. Waarom hij naar Mijdrecht gegaan is weet ik niet. Wat ik later over hem weet is van uw site. Zijn naam gegoocheld en dan kom ik bij u terecht. " (Spijk).

(brief van 2010/11/13 van Inge Klumper Eleveld

Met zeer veel interesse je verhaal over Ad Verdonk gelezen.

Ook wij beschikken over een schilderij door Ad gemaakt van mijn oma Liny Hart.

Liny was een oudere zus van Ad's vrouw Wies en is al jong gestorven.

Mijn moeder, dochter van Liny, kwam ook af en toe bij Ad en Wies over de vloer.

In een van haar brieven (eind 1947) vertelt ze over het schilderij van haar moeder die Ad heeft gemaakt. Hoe verschrikkelijk blij ze ermee is.

Het schilderij van Liny is ongeveer 2 jaar deskundig gerestaureerd en heeft een plaatsje in de woonkamer van mijn zusje Loes.

Erg leuk dat je de verhalen van de mensen rondom Ad en Wies hebt verteld.
Ja, het toneelbloed van Wies zat diep in de genen van de familie Hart.
Ik ben momenteel bezig om deze kunstzinnige familietak uit te zoeken.
Ook mijn moeder speelde mee in het professionele Toneelgezelschap van neef Tom Hart in Groningen e.o.

Ik kan me oom Ad alleen maar herinneren als een oude man.
Tante Wies was in mijn kinderogen aardig maar afstandelijk,
Het huis leefde altijd wel als ze er was. Humor was een geweldige eigenschap in alle Hartjes.

Een neef van Wies, Wim Olthoff, zal je allicht nog meer kunnen vertellen.
Ik heb zijn adres in Duitsland wel voor je. (De schrijfster vertelt een anekdote over haar moeder, die we verder in de tekst afdrucken samen met een schilderij)
Inge Klumper-Eleveld 13-11-2010

Een sympathiek en in zijn laatste jaren tragisch portret van Ad Verdonk. Er zijn meerdere, onafhankelijke informaties over:

" Ik vind het erg prettig om op mijn "oude dag" op deze manier weer met Oom Ad geconfronteerd te worden. Hij was een aimabel man en als klein kind was ik gek op hem.."(Thijs Mallant, zoon van Ad's zus Maria A. P. Verdonk,)(E-mail december 2009)
" ...Heb me altijd afgevraagd wat er geworden is van Ad en Wies Verdonk. Vond Ad een heel „aardige ´ oom en heb wel eens meegespeeld met het Amsterdamsjeugdtheater van „tante" Wies. (Janna Schreuder, e-mail 7 januari 2010)

"Ad Verdonk en zijn vrouw Wies waren bevriend met mijn ouders. Kasper en Roelie Afman. Mijn vader schreef en bewerkte toneelstukken voor het Amsterdams Jeugdtheater waar 'tante' Wies de leiding had....Ik ben ook weleens bij hen op bezoek geweest in Amsterdam bij het Sarphatiepark. Hij tobde met zijn gezondheid. Volgens mij had hij reuma en kon hij daardoor niet meer werken, ook was hij depressief. Dat is natuurlijk goed te begrijpen. Hilda Afman E-mail 3 december 2009

Tenslotte heeft Piet Verdonk, secretaris van de Stichting Genealogisch Onderzoek Verdon(c)k, een uitgebreid gesprek gevoerd op 13-05-1982 met de heer J. Blaauwendraad. De vrouw van J. Blaauwendraad verzorgde particulier bejaarden in hun woning te Mijdrecht. Ad Verdonk kwam op medisch advies van Huize Salland te Colmschate (bij Deventer) als particulier patiënt te Mijdrecht op de volgende voorwaarden: Ad had geen geld. Wel had hij veel antiek en geschilderde portretten en enkele stillevens. Ad kwam op kosten van de gemeente Mijdrecht bij de familie Blaauwendraad terecht onder voorwaarde dat zijn bezit aan de gemeente Mijdrecht zou vervallen bij zijn overlijden. Zijn bezit is geveild in Oktober, November 1977 in het veilinggebouw De Eland aan de Elandsgracht in Amsterdam. Ad had geen geld. Zijn vrouw Louise Hart leidde een toneelgroep en trok door het land om voorstellingen te geven. Dat was de voornaamste bron van hun inkomsten. De portretschilderingen van Ad Verdonk leverden te weinig op. Na het overlijden van Louise (11-09-1970), kreeg Ad, rond 1972, onder invloed van alcohol een ongeluk met een auto. Na negen maanden opgenomen te zijn geweest in het Burgergasthuis te Amsterdam werd hij overgebracht naar het ziekenhuis Huize Salland, en van daar naar Mijdrecht van 18 mei 1974 tot September 1977. In augustus september 1977 werd hij snel ernstig dement en overgebracht naar het ziekenhuis te Woerden waar hij overleed op 20-09-1977.

Woonplaatsen

Utrecht .In 1930 stond hij ingeschreven in het bevolkingsregister van Utrecht. Zijn beroep was toen reclametekenaar.

Groningen. In 1930 woonde hij in Groningen, Bloemstraat 14 (9-8-1930), op 6-6-1944 verhuisde hij naar Noorderhaven 51 te Groningen.

Zwolle. Op 1-11-1952 woonde hij in Zwolle in de Biezenstraat 42.

Enschede. Op 24-2-1954 in de Haverstraat 18 a, woonde met zijn tweede vrouw Louise Hart in pension bij de familie Spijk, is vandaar verhuisd binnen Enschede naar de Adam Pijnackerstraat.

Amsterdam. Op 23-4-1964 in de Tweede Jan van der Heidenstraat 31.

Diepeveen, bij Deventer, in huize Colmschate op 8-2-1973.

Mijdrecht, Prinses Irenelaan 4, vanaf 21-01-1974.

Woerden, overleden op 23 september 1977 in het Hofpoortziekenhuis.

Gezien al deze woonplaatsen , vooral in het Noorden van Nederland, zullen daar waarschijnlijk meerdere werken kunnen worden aangetroffen.

2. REPRODUCTIE VAN SCHILDERIJEN EN TEKENINGEN, IN VERSCHILLENDE PERIODEN VAN ZIJN LEVEN .

Els Mallant, een nicht van de schilder, heeft een prachtig bruidsportret van haar moeder, Maria Verdonk, uit 1917 en nog vijf andere schilderijen via foto's - door P. Kraakman en Anne-Marie Verdonk -, ter beschikking gesteld. Zij zijn alle afgebeeld vanaf bladzijde 22 tot en met bladzijde 25 van dit document.

1917-1927

Schilderijen, in het bezit van de familie Scio, Verenigde Staten. iv

Anna Clothilda Scio (Goedemonde)1917 A.Verdonk,Portrait of Armand Scio, 1927

'Adrianus Verdonk Portrait of Robert Charles Scio 1927.jpg'

Vincentius Henricus Scio, 1927

An oil on canvas on wood flower arrangement painting 1927

Pencil on paper, undated of Molen te Rosmalen

A.Verdonk Farmscene

1939. Stilleven 'Vissen'.

Hieronder is een stilleven afgedrukt, dat tot het Rijksarchief voor beeldende kunst behoort

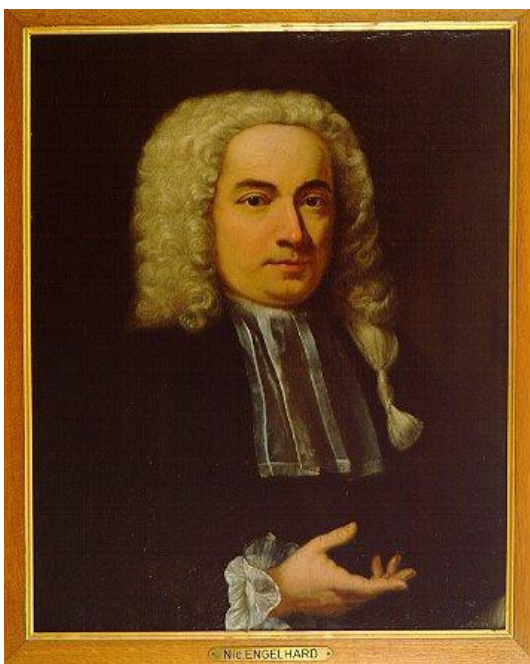
Baarzen op wit papier liggend over de rand van tinnen bord met twee citroenen; daarachter wit met blauwe aarden steelpannetje. Wit geverfde lijst; spieraam met 8 spieën. Kunstenaar Verdonk, Adriaan. Grondstof olieverf,,doek. Merken o.l. :**Ad Verdonk '39**. H. 27, Br.28 Aankoop 1942 Volksvoorlichting. (van het Rijk) In bruikleen gegeven aan Buitenlandse Zaken. (K.866) Het schijnt nu aan de T.H. te Eindhoven te zijn geleend of gegeven.

DATERING SCHILDERIJDEN ONBEKEND

Van een aantal schilderijen is de datum waarop zij zijn geschilderd niet bekend.

Portret Hoogleraar Universiteit van Groningen.

Portret van Engelhard, Nicolaas (1696-1765), Hoogleraar Geschiedenis der Wijsbegeerte, Logica, Fysica, Metafysica, Natuurkundige Aardrijkskunde en Hogere Lagere Wiskunde (1728-1765) Museum Universiteit van Groningen, Nederland, Portretten Galerij. (www.rug.nl/museum/gallery_portraits)

Kunstenaar: Verdonk, Adrianus, Maria, Theodorus (1894-1977)

Inventarisnummer foto	004014
Titel	Nicolaas Engelhard (Bern 1696-1765 Groningen)
Datering	Niet gedateerd
Schilder	Anoniem
Materiaal	Olieverf op doek
Afmetingen	69,5x55,5 cm
Locatie	Senaatskamer
Beschrijving	Ruim borstbeeld naar rechts, aanzien, de rechterhand in spreekgebaar. Toga, bef, manchetlubben; halflange grijze krulpruik met staart over de schouder. Bruine achtergrond.
Herkomst	In 1853 geschonken door Mr. Engelhard, kleinzoon van de voorgestelde.
Vakgebied	Hoogleraar Geschiedenis der Wijsbegeerte, logica, Fysica, Metafysica, Natuurkundige Aardrijkskunde en Hogere Lagere Wiskunde 1728-1765. Faculteit der Wijsbegeerte / Faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen.
Literatuur	Gegevens afkomstig uit: R.E.O. Ekkart en J. Schuller tot Peursum-Meijer, <i>Groninger academieportretten, catalogus van de portretten in het Academiegebouw en de Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Groningen</i> (Groningen 1978)
Opmerkingen	
Rechten	© Rijksuniversiteit Groningen . Voor reproducties kunt u contact opnemen met het Universiteitsmuseum.

Nicolaas Engelhard (1696-1765)

Wij ontvingen het volgende bericht: "... a picture which might be from one of your ancestors, Mr. Adrianus Verdonk. I found it in my parents cellar. The Picture is signed Ad Verdonk. Looking this name up on the internet I found your website. I send you this image in case you are interested in adding it to your site. Me and my girlfriend we got to like the picture very much. It shows a lot of different aspects depending on light and viewing angle and also depending on the mood of the viewer. De afzender is **Felix Tendler.(U.S.A.)**: het hierboven afgedrukte portret.

Op de pagina Hyves.es, Google.es vonden we een foto van een bejaarde heer ,begeleid door de volgende tekst:

18-05-2008 " *Tot mijn groot verdriet bied ik u aan, uit mijn unieke privé-collectie Hollandschen Meesters, het nog onlangs aangekochte stuk " Oude Man in Kostuum" van de, over de gehele wereld onderkende Meester-Schilder Adrianus*

Verdonk". (1750 Euro)

Datering schilderijen 1945 en later.

1946 Portret Pieter Meindert Schreuder.

Janna Schreuder, dochter van Pieter Meindert Schreuder schreef een E.mail op 11 februari 2010: v " Wij (vader Pieter Meindert Schreuder van 1912, moeder van 1912, zus Willy van 1941 en ik, Janna, van 1942) moesten in de zomer 1943 onderduiken wegens verzetswerk van mijn vader. Hij zat op wisselende adressen en soms in een hol in de bossen van Anlo, mijn zus zat bij opa en oma en mijn moeder en ik zaten eveneens op wisselende adressen en het laatste half jaar van de oorlog bij Harry en Siets – zus van Wies- die toen een meisjes tweeling van 6 hadden en het al lang niet meer bestaande restaurant/hotel Neptunus in Paterswolde runden. 'Oom' Ad en 'tante' Wies (geen familie dus) woonden toen op de bovenverdieping van dat hotel.

In februari 1945 is mijn vader verraden, opgepakt en in het Scholtenhuis in Groningen gemarteld en op 8 april 1945 in de bossen van Anlo, samen met 9 andere mannen van zijn groep, vermoord, vervolgens allen in de kuil gegooid waarin zij af en toe verbleven. In het hotel is nog een SD overval geweest op zoek naar mijn moeder omdat de vrouwen in het Scholtenhuis nogal eens werden geconfronteerd met het martelen van hun man. Mijn moeder was net bij haar ouders in Groningen, Harry was er ook niet en Siets werd in een open jeep mee naar Groningen genomen om al rondrijdend mijn moeder op straat aan te wijzen en dat lukte. Dat alles onder bedreiging van het doodschieten van Harry als Siets niet meewerkte. Ze voelde zich na de oorlog ten onrechte erg schuldig: ze had niet echt een keus. Mijn moeder heeft mijn vader toen niet te zien gekregen en werd de volgende dag weer vrijgelaten. Wat er van Harry en Siets geworden is weet ik niet, ik dacht gehoord te hebben dat ze naar Australië geëmigreerd zijn ? Ik had ze best nog eens willen spreken. Na de oorlog heeft mijn moeder in 1946 mijn vader door Ad laten schilderen van een zwart/wit

foto. Het schilderij hing bij ons altijd boven de schoorsteenmantel. In 1953 zijn mijn zusje en ik door Ad geschilderd. Ik herinner mij nog dat het echt lang poseren was want hij werkte nauwkeurig. Mijn zusje kon niet lang stilzitten, was aldoor kwaad en vond dat ze er lelijk op stond en heeft als puber er met plakaatverf overheen gekliederd. Dat is er nu weer af. Ik vond Ad erg aardig (denk dat hij en Wies op dat onderduikadres een beetje over me 'geouderd' hebben omdat mijn moeder veel weg was naar haar ouders en mijn zusje.) Ik heb met plezier geposeerd en op het schilderij staat het dromerige meisje dat ik toen was. Later ben ik als puber bij Wies nog wel eens ingevallen bij haar Amsterdams Jeugdtoneel waarmee ze door het land trok. Daarna heb ik ze uit het oog verloren. Een heel verhaal achter de schilderijen. vi

1947 Zierikzee

De heer Wiebols heeft ons foto's van vijf schilderstukken toegestuurd, twee van zijn grootouders en drie stadsgezichten van Zierikzee.

Portretten Grootouders Heer Wiebols 1947

Stadsgezichten Zierikzee 1947

1947 Portret Linie Hart.

Anekdote:

Bep, mijn moeder, schrijft december 1947 het volgende aan haar vriend die als OVW-er in Ned. Indie zit:

"Vanmiddag kreeg ik het schilderij terug van mijn Moedertje.

Ik heb er een grote lichte lijst om laten maken.

En nu is hij zo prachtig.

Het is net of ze zo iets gaat zeggen.

Moeder (= pleegmoeder van Bep) zegt:

"Als je de kleur van de ogen (zij had blauwe ogen) wegdenkt en het haar iets donkere, dan is het net een foto van jou."

Ik ben er dan ook dolblij mee. Moeder had me nooit een mooier cadeau kunnen geven.

Ik moet er telkens weer naar kijken.

Jij zult het ook vast schitterend vinden.

Kon ik je hem maar even laten zien, maar dat gaat helaas niet."

"Morgenmiddag ga ik uit eten bij mijn Oom en Tante, die dat schilderij heeft gemaakt.

Hij is morgen jarig en ik heb hem een boek gekocht over de schilderkunst.

Ik hoop maar dat het hem bevallen zal, want veel verstand heb ik daar ook niet van...."

".....Vanmiddag heb ik mijn Oom en Tante gegeten. Dat was reuze.

Mijn Oom was ergens in een hotel de eigenaar aan het schilderen.

Ik was er om 12.45 uur en om 14 uur kwam mijn Oom, zeer vrolijk en niet van melk !!

Onder vele deemoedige spijtbetuigingen maakt hij zijn excuus.

Hij viel mijn tante wel drie maal om de hals.

Ik heb me naar gelachen....." (uit de brief van 17 - 12 -1947)

hartelijke groet,

Inge klumper-eleveld, Steenwijk.

1948 Zigeunerin

Onderwerp: schilderij van een zigeunerin van Ad Verdonk

E-mail van Eddy Orlev van Mijn naam is Eddy Orlev wonend in Israel en ben in het bezit van een schilderij van Ad Verdonk uit 1948 . Het is een afbeelding van een zigeunerin. Ongeveer 25 jaar geleden bezocht een vrouw mijn moeder Liesje de Vries Meyer in Rolde en vertelde ons dat zij de afbeelding was van dit schilderij. Wij hebben een foto van haar met het schilderij. Zoekt u dit schilderij en heeft het enige waarde. Mijn e mail is ... deze email is van zoon en spreekt geen Hollands. Bedankt, Eddy Orlev.

1952-1957 Portret van Willem Spijk en Bloemstuk .

Willem Spijk , Enschede, ca 8 jaar

Bloemstuk

Portret Lietsie Denneboom 1956

Dankzij de bereidwilligheid van de eigenaarster ,Lietsie Denneboom, en het „toevallig“ bezoek van een Spaanse leraar uit Villanueva de la Serena in het kader van een uitwisseling van Spaanse en Nederlandse leerlingen aan Enschede kunnen wij twee versies van Lietsies portret als kind reproduceren.

1953 Schilderijen van Willy en Janna Schreuder.

Willy en Janna Schreuder zijn de dochters van Pieter Meindert Schreuder, van wie een schilderij iets eerder in de tekst is afgedrukt.

Hier de 2 foto's /schilderijen gedateerd 1953). Het gele bloesje: mijn zusje Willy, geboren 15-2-1941 en overleden op 32 jarige leeftijd. (kanker). Zij was in de oorlog ondergedoken bij opa en oma. Vond het schilderij erg lelijk en heeft het als kind `verbeterd` met plakkaatverf. Zo goed mogelijk schoon gemaakt. Het poseren voor „oom Ad“ duurde lang en zij kon niet stilzitten. Het was voor beiden geen plezier! Het rode bloesje: ik, Janna, geboren 15-2-1942. Ik was dus ondergedoken bij Harrie en Siets en gewoonlijk pasten Ad en Wies Verdonk die op de bovenverdieping zaten op mij als de anderen het te druk hadden. Heb van die tijd geen bewuste herinneringen maar vond later beiden erg aardig, een klik“ van beide kanten... (Janna Schreuder, 26/01=2011)

Overige schilderijen.

Er zijn meer werken bekend, maar op dit moment weten we van veel schilderijen de verblijfplaats niet en we hebben evenmin foto's

Van de volgende werkstukken is de verblijfplaats bekend, hoewel we geen foto kunnen reproduceren.

Zelfportret . In het bezit van de familie Blauwendraad Zelfportret op 45-jarige leeftijd. Volgens Piet Verdonk, interviewer van de heer Blauwendraad een prachtig zelfportret op de leeftijd van circa 45 jaar , met een duidelijk ironische blik. Blauwendraad kocht het op de veiling voor fl. 450,00

Winterlandschap In het bezit van de familie Blauwendraad. Dateert van de honger winter 1945

Stilleven. Familie Van Vliet, Prinses Irenestraat 9 te Mijdrecht. Het is bijzonder vanwege de toegepaste techniek, gemaakt met een soort pennenmes. Het is een tinnen bord met makrelen er op.

Stilleven. In het bezit van zijn huisarts te Mijdrecht Koopmans, Parel 1. Uitgebeeld zijn diverse antieke voorwerpen uit het bezit van Ad Verdonk.

Portret Koningin Juliana Opdracht van de gemeente Kampen volgens de heer Sijk. De koningin poseerde voor Ad te Soestdijk op meerdere dagen. Zij zou het portret erg mooi hebben gevonden. vii

Uit de correspondentie blijkt, dat er nog andere schilderijen bestaan: **portretten van de de heer en mevrouw Reef**, de oude eigenaars van het nog bestaande wegebouwbedrijf te Enschede.

Een portret van Lietsie Denneboom, dochter van de directeur van een papiercentrale te Enschede.

Portret van een pater Capucijner uit het klooster Dolphia te Enschede.

Hoofd van Johannes de Doper en Salome.

Stillevens.

Portretten van Janna en Willy Schreuder.

Gezicht op Oudeschild (Texel), vanaf de zuidwestkant langs de Schilsloot geschilderd. Zes doeken in het bezit van mevrouw E. Meijer-Mallant: " een prachtig groot bruidsportret van mijn moeder Maria Verdonk. Een portret van haar uit 1917. Een heel groot stilleven 1.25 m. bij 0.85 m. Drie stillevens waaronder een, dat gelijkenis vertoont met het door u afgebeelde stilleven."

"Hallo,

Ik was net de site van Ad Verdonk aan het bekijken en wil graag weten of U familie bent van Ad.

Ad heeft mij geschilderd toen ik anderhalf jaar was in 1951. Hij woonde toen aan de Noorderhaven nr.51 en daar ben ik geboren.

Ik hoor graag van U. Mvg, Pieta Pijlman-Vrieling "

Olieverf op doek meisje met geit gesigneerd Ad Verdonk 1942 in antiek-
kunst.marktplaats.nl/kunst-schilderije

VEILINGINFORMATIE AUGUSTUS 2010
- [Traducir esta página]

Ad Verdonk , Stilleven met zonnebloemen, doek 1946, 50x70 ...

www.derksen-veilingbedrijf.nl/catalogus/2010-augustus.pdf

Geveilde schilderijen viii

Schilderijen, op doek geschilderd, met lijst:

1. Meisjesportret met lang blond haar (1956)
2. Zelfportret met pijp
3. Zelfportret, schilderend
4. pater, geschilderd in 1954
5. de Drie Wijzen uit het Oosten
6. portret van een blonde vrouw in geel hes
7. portret van oude vrouw in klederdracht
8. berglandschap
9. meisjesportret met kort rossig haar
10. Don Quichotte
11. stilleven met uien en lof (Gaatjes in het doek)

Schilderijen, op doek geschilderd, zonderlijst

12. op het land werkende boer
13. poetsende dame tussen koperen potten
14. liggende naakte dame
15. sloot met bootje
16. zigeunerin
17. bloemen-en fruitmarkt
18. carnaval
19. jong vissertje, geschilderd in 1946
20. prentje
21. kale heer in kostuum
22. zeeman met pet
23. op reis gaande mensen
24. boerderij, geschilderd in 1945
25. meer met zeilbootjes
26. stilleven, tinnen bord met vaas
27. land en water
28. portret van een donkere dame in rood kleed
29. rivier en omgeving, geschilderd door Steigenda
30. los doek
31. vader, moeder en kind

Op triplex geschilderd

32. landschap
33. zee en rotsen
34. zee en rotsen en bomen
35. vrouw bij waterpomp
36. schaars geklede dame
37. getekend kinderhoofd

Met lijst achter glas

38. spelende vrouw in de duinen
39. blonde vrouw
40. jongensportret
41. meisjesportret, geschilderd op kartonachtig glas, 1952
42. foto van het schilderij van koningin Juliana

Overige zaken, in het bezit van Ad Verdonk

- 43. een ...,Canada, op papier geschilderd
- 44. vrouw, getekend op papier
- 45. schets onbegrensde ornamenten, getekend op papier
- 46. mannenportret met hoed, getekend met pastelkrijt op papier
- 47. een nog niet begonnen schilderij op doek

In totaal zijn er zo'n **tachtig** werken bekend, waarvan twintig afgedrukt zijn in dit artikel met een foto. Bovendien blijkt uit de informatie van Willem Sijk (Spijk), dat Ad Verdonk affiches en programmaboekjes gemaakt heeft voor het toneelgezelschap dat zijn echtgenote leidde.

Er bestaan ongetwijfeld meer doeken, en tekeningen van deze schilder bij particulieren in Nederland en wellicht in het buitenland.

De afgedrukte werken van Adriaan Verdonk zijn voor een deel in het bezit van in het buitenland wonende – de Verenigde Staten, Israël en Frankrijk - oorspronkelijk Nederlandse staatsburgers. De internauta's, die hebben meegewerkt aan de verzending van de diverse werkstukken, hebben, hoop ik, een grote dienst bewezen aan het behoud en de toegankelijkheid van Ad Verdonk's schilderstukken voor latere generaties. Wel is het opvallend, dat zeven foto's afkomstig zijn uit een vroege periode, d.w.z. tot 1927 en de rest, dertien, uit een latere periode. Wat zou het mooi zijn, als de collectie zou kunnen worden aangevuld met meer werk uit beide periodes! Iedere bezitter van enig schilderstuk of tekening van Ad Verdonk zou op deze manier een medewerker worden van deze collectie, afgedrukt in een pagina web van de families Verdonk.

Tot besluit van deze derde versie druk ik een laatste notie af.

De kunsthandel Heemskerk in Amsterdam stuurde een bericht, dat zij in het bezit is van een schilderij .

Re: Adrianus Verdonk, schilder, Amsterdam

De: **Heemskerk** stamesko martes@wxs.nl,
Enviado 16september 2008

Para broos verdonk
broosverdonk@hotmail.com
Helaas heb ik alleen maar 1 veilingopbrengst.

Verdonk Adrianus, 1894-1977 Amsterdam
1998 70x50 € 290.--, jongen met vis.

Observaties over de afgedrukte schilderijen.

1.

Ana Clotilde Scio (Goedemond)1917: warme kleuren, veel rood; de haren van de kraag van de bontmantel zijn bijna zichtbaar; de achtergrond van het schilderij is donker in de beneden hoek aan de rechterzijde en lichter naar boven. De schaduw van de bontmantel valt op de intens rode jurk. Het gezicht trekt de aandacht door de rode wangen en neus, -het lijkt er op dat de hoofdfiguur uit de vrieskou komt en door de smalle op elkaar gedrukte lippen. In zijn geheel lijkt het een **realistische** schildering, er is geen sprake van een deformatie van de werkelijkheid om special reliëf te geven aan enig facet.

2.

Armand Scio, 1927: lichte kleuren, de achtergrond van het schilderij is boven donker en beneden licht.

3.

Robert Charles Scio, 1927: donkere kleuren (bruin, zwart, blauw): een zwarte hond, een blauw overhemd, een bruinachtige achtergrond. Donkere ogen met een penetrante blik.

4.

Vincentius Scio, 1927: donkere tinten (veel schakeringen van bruin), een serieuze man.

5.

Flower-arrangement 1927: prachtige rode papavers. Het geheel maakt op mij een wat sombere indruk.

6.

Molen van Rosmalen: een dreigende wolkenpartij aan de hemel geeft een speciaal reliëf aan de molen.

7.

Farmscene: donkere kleuren, dreiging.

8.

Stilleven met vissen: kleurschakeringen tussen wit en grijs

9.

Nicolaas Engelhard: een donkere achtergrond, waaruit vooral het gezicht en de hand van de figuur naar voren komen. Het herinnert mij aan portretten van oude meesters. Is hier de invloed van Frans Kops, opgeleid te Brugge, zichtbaar ?

10.

Zigeunerin zonder datum: kleurrijk, vitaal.

11.

Oude Man in Kostuum: klassiek portret in donkere kleuren, doordringende ogen van een dominerende ? man; net pak, stropdas en sik.

12.

P. M. Schreuder: een portret in donkere tinten; bruin net pak met zwarte stropdas, een overhemd met lange punten aan de kraag Gezicht van een vastbesloten, nog jonge man,

13.

Grootvader H. : donker kostuum met stropdas; een overhemd met kortere punten aan de kraag dan P. M. Schreuder; een blauwgrijze achtergrond. Oudere man met grijsblauwe, glimlachende ogen en een snor; maakt de indruk een deftige mijnheer te zijn.

14.

Grootmoeder H. Wiebols: een zwarte jurk met een Zeeuwse kraag (of een kraag van één van de Zuid-Hollandse Eilanden?), heel precies geschilderd; een mooie versiering op de zwarte jurk, grote brillenglazen , een mooi gezicht, groenachtige achtergrond, de aders in de hals zeer precies geschilderd.

15.

Zierikzee: Straat , mooie schaduwen in de straat links voor, de toren werkt als een wenkend centrum, lichtere rose achtige kleuren. Het geheel maakt de indruk van een straat in de late namiddagzon.

16.

Kerktoren met huizen: rode, groene, rose achtige kleuren, mooie wolkenlucht.

17.

Kerktoren met huizen en water: dezelfde kleurengroep als in de twee voorafgaande schilderijen. Prachtige schaduwen op het water. Alles maakt een vitaler en zachtere indruk dan de schilderijen uit zijn eerste periode (1917-1927)

18.

Zigeunerin: warme kleuren met rood, groen, bruin in allerlei fijnere kleurschakeringen, een prachtig geschilderd hes.

19.

1952-1957: Willem Spijk als jongen: levendige blauwe en gele kleuren. Het lijkt er op dat de schilder iets minder realistisch begint te werken met uitdagende kleurpartijen

20.

Bloemstuk: prachtige kleuren, minder realistisch dan in zijn vroegere werken, meer impressionistisch.

Waardering

Ad Verdonk heeft ons waardevolle schilderijen achtergelaten ,als we het volgende criterium hanteren : **de vreugde die een schilderij oproept** in de zin van John Keats“ gedicht:

“A thing of beauty is a joy for ever:
Its loveliness increases; it will never
Pass into nothingness; but still will keep
A bower quiet for us, and a sleep
Full of sweet dreams, and health, and quiet breathing. ix

...

Iets van die vreugde klinkt in het commentaar van Felix Tendler op het schilderij Zigeunerin:“ Me and my girlfriend we got to like the picture very much. It shows a lot of different aspects depending on light and viewing angle and also depending on the mood of the viewer. “ De afzender is **Felix Tendler.(U.S.A.)**.

Dezelfde sensatie overkomt mij bij het zien van Verdonk's schilderijen: een gevoel van vreugde, van me welbevinden . Wellicht dat de aanwezigheid van olieverf dit gevoel oproept, op voorwaarde dat de voorstelling technisch goed gemaakt is. Zelfs de beste reproducties zijn niet te vergelijken met een origineel schilderij, in decoratieve zin, althans naar mijn smaak.

Bestudering van Verdonks' schilderijen leiden me tot een tweede criterium om de waarde er van te appreciëren: de **nauwkeurigheid van de observatie, de kracht van de verbeelding** en de **kundigheid in de picturale expressie** er van. Zie bij voorbeeld de haren in de bontkraag van Ana Clothilde Scio Goedemond (eerste schilderij), de kraag op de jurk van de grootmoeder van H. Wiebols. Of let op de expressie van de ogen in de diverse portretten. De kundigheid wordt weerspiegeld in het vermogen sfeer op te roepen of te suggereren: zie de Stadsgezichten van Zierikzee.

Misschien mogen we niet zo ver gaan als Manuel Vicent in een artikel ,geschreven in El País “ El Retrato como Paisaje” n.a.v. een tentoonstelling in het Museum Thijssen te Madrid, getiteld: El Espejo y la Máscara (El retrato en el siglo de Picasso) (in vertaling : Spiegel en Masker (Het portret in de eeuw van Picasso).

“ Pero el rostro humano es también el mejor paisaje exterior: En él hay desiertos, valles fértiles ,montes y ríos limpios o sucios. No sólo es un territorio siempre inexplorado a medida que sobre él se posan los años, sino que a la vez constituye el mapa con la clave del espíritu que se halla bajo la piel. Dotar de vida a un rostro es la prueba máxima de un creador. El Dios de Génesis formó el hombre con una figura de barro y al final le sopló su aliento sobre la frente y el barro comenzó a vivir. Cualquier retrato está muerto hasta que el artista no le da esa última pincelada, equivalente al neuma divino, con la que le imprime la vida. Ese toque definitivo del pincel es siempre un enigma.”

“ Maar het menselijk gezicht is ook bij uitstek een landschap: daarin bevinden zich woestijnen, vruchtbare dalen, bergen en schone evenals vuile rivieren. Het gezicht is niet alleen een voortdurend onontdekt gebied naarmate de jaren zich opstapelen, maar het vormt ook de landkaart die zich opent met de sleutel van de geest die zich onder de huid

bevindt. Leven geven aan een gezicht is de proef bij uitstek voor een schepper. De God van Genesis vormde de mens als een figuur van klei, en tot slot blies hij met zijn adem over het gezicht en de klei nam leven aan. Welk portret ook is dood totdat de kunstenaar het de allerlaatste verfstreek geeft, gelijk aan de goddelijke geest, waarmee hij het leven geeft. Deze ultieme verfstreek is altijd een enigma."

Ik weet niet of de lyrische beschrijving van Manuel Vicent – n.a.v. portretten van Matisse, Schiele, Miró, Picasso, Van Gogh, Lucien Freud, Francis Bacon en Max Beckmann,- hoofdfiguren op de tentoonstelling in Madrid- ook van toepassing is op Adriaan Verdonk in zake het **scheppende element**. Artiesten roepen juist onze aandacht en bewondering op wegens hun vermogen iets nieuws te creëren, zelfs als het artiesten betreft die geen ingrijpende veranderingen in de portretkunst entameren, zoals bovengenoemde, maar eerder vallen onder het etiket "conservatieve" kunstenaars, zonder denigrerende bijbetekenis. **Het creatieve, nieuwe, enigmatische element** zou een derde voorwaarde kunnen zijn waarom we een kunstenaar waarderen.

Hoe dan ook, Adriaan Verdonk heeft een aantal mooie schilderijen gemaakt en verdient er waardering voor. Het is betekenisvol en jammer dat zijn naam niet genoemd werd bij een groep van Brabantse kunstenaars op een tentoonstelling gehouden in het Museum Kempenland te Eindhoven van 18 juni tot en met 4 september 2005, getiteld **Oog op Portretten. Portretkunst van Brabantse Schilders."** Wellicht zal hij de volgende keer wel van de partij zijn.

Broos Verdonk
broosverdonk@hotmail.com
broosverdonk@gmail.com
25/02/2010

i

Tim Graas e.a. Een Beeld van Piet Verdonk. Adr. Heinen Uitgevers/ Stichting Piet Verdonk 's- Hertogenbosch, 2001 , bladz.13.

ii

Piet L. Verdonk, geboren op 27 maart 1862 te 's-Hertogenbosch, is nader beschreven in de uitgave Genealogie van de Geslachten Verdon(c)k, deel 3, blz. 33-37, en in deel 1 Rubriek Uit de Kunst, blz.15-18(herdruk van het artikel van Herman Moerkerk **Petrus Lambertus Henricus Verdonk Edelsmid. De Katholieke Illustratie, pagina 58.**)

iii

Jan Verdonk, geboren in 1887 te Eindhoven-Woensel, en overleden te Haarlem op 20 juli 1962. Herman Moerkerk heeft een portret van Jan geschilderd, dat is afgedrukt in Genealogie van de Geslachten Verdon(c)k, deel 3, blz.59. Een summiere beschrijving van zijn leven en werk in de genoemde genealogie van blz.57-59.Veel van zijn werk is nu nog te vinden op verschillende plaatsen in het internet, onder de naam Jan Verdonk, beeldhouwer. Een bondige weergave van al zijn werken, en een fotocollectie er van staat op mijn persoonlijk verlanglijstje.

iv

Tim Scio, een familielid van Adrianus" eerste vrouw, Maria Scio ,schreef vanuit de Verenigde Staten: "Here are the four A. Verdonk Works of art we have in our home; the first is one of four oil on canvas paintings of the Vincentius Henricus Scio family painted in 1927 when they visited the Netherlands. Is V.H.Scio.

The second is the portrait of my father ,Robert Charles Mathias Sio at age six with a dog. The painting of Anna Clothilda Sio resides in my cousin, Hilary Sio's home in New Palz, New York. The painting of Armand A. Sio resides in his home in Hamilton, New York. He is 91 years old. The third work of art is an oil on canvas on wood flower arrangement painting, painted in 1927. The final piece is pencil on paper, undated of "Molen te Rosmalen". The framed painting of V.H. Sio is 54 " by 40" in size.

v

In Internet via Google.com kan de lezer Pieter Meindert Schreuder aantippen. Daar staat een verwijzing naar Anloo, 8 april 1945, daterend van 18 oktober 2010 G. Schreuder over de activiteiten van haar man Pieter Schreuder. Er staat in Pdf-formaat een artikel afgedrukt van René ten Dam Anloo, 8 april 1945 over de terechtstelling door de Duitse bezetter van o.a. Pieter Meindert Schreuder en andere gevangenen met foto's van de relevante plaatsen. De ondertitel is Oorlog/Herdenkingsmonumenten. Het betreft hier een uitgave van de Stichting Dodenakkers.nl. Dood in Nederland Begraafplaatsen, Kerkhoven en Oorlogsmonumenten.

Het artikel is schokkend maar tegelijkertijd een belangrijk eerbewijs aan de terechtgestelden en hun achtergebleven familieleden, en een signaal aan de samenleving om oorlog en bepaalde oorlogspraktijken uit te bannen.

vi

Enviado: lunes, 24 de enero de 2011

Para: broosverdonk@hotmail.com

Beste Broos Vernk;

Kan me voorstellen dat een achterliggend verhaal toegevoegde waarde heeft. In Groningen is de SD gruwelijk tekeer gegaan op het laatst van de oorlog geholpen door collaborerende Nederlandse politiemensen die op vlucht voor de geallieerden naar het Noorden vluchtten en op het Scholtenshuis met een ware passie 'meehielpen' met het martelen en doden.

Die laatste paar dagen voor de bevrijding zijn veel gevangen verzetsstrijders daar alsnog vermoord ergens op het platteland in de buurt omdat de Duitsers waarschijnlijk geen getuigen wilden achterlaten. Drie mensen van dat Scholtenshuis (1 duitser en 2 nederlanders) hebben na de oorlog de doodstraf gekregen en zijn in 1949 terecht gesteld.

Ik zal de komende week foto's van de 2 schilderijen maken en ze opsturen. Tuurlijk moet de collectie zo compleet mogelijk zijn. Kan me voorstellen dat er heel af en toe nog een nieuw werk opduikt ? Vriendelijke groeten, Janna Schreuder

vii

Een speurtocht naar dit schilderij in diverse websites van Internet leverde geen resultaten op (.o.a. website Koninklijk Huis(Geheugen van Nederland) en website Geert Heemskerk Gallery te Amsterdam. Wel bestaat er een Lexicon Veilingopbrengsten Hollandse Schilders, van belang voor kennis over de hoofdfiguur. Contact met de Gemeente Steenwijk en Kampen leverde evenmin nadere informatie

viii

N.a.v. het interview heb ik telefonisch Contact gehad met de heer Leeman, een functionaris van de gemeente Mijdrecht. Volgens hem is er een dossier in de gemeente met o.a. een lijst van de schilderijen, die op de Openbare Verkoop in 1977 te Amsterdam terecht zijn gekomen. Zie afgedrukte lijst in de tekst van dit artikel.

ix

Het gedicht in zijn geheel klinkt als volgt:

A thing of beauty is a joy for ever:
Its loveliness increases; it will never
Pass into nothingness; but still will keep
A bower quiet for us, and a sleep
Full of sweet dreams, and health, and quiet breathing.
Therefore, on every morrow, are we wreathing
A flowery band to bind us to the earth,
Spite of despondence, of the inhuman dearth
Of noble natures, of the gloomy days,

Of all the unhealthy and o'er-darkened ways
Made for our searching: yes, in spite of all,
Some shape of beauty moves away the pall
From our dark spirits. Such the sun, the moon,
Trees old, and young, sprouting a shady boon
For simple sheep; and such are daffodils
With the green world they live in; and clear rills
That for themselves a cooling covert make
'Gainst the hot season; the mid-forest brake,
Rich with a sprinkling of fair musk-rose blooms:
And such too is the grandeur of the dooms
We have imagined for the mighty dead;
All lovely tales that we have heard or read:
An endless fountain of immortal drink,
Pouring unto us from the heaven's brink.

Nor do we merely feel these essences
For one short hour; no, even as the trees
That whisper round a temple become soon
Dear as the temple's self, so does the moon,
The passion poesy, glories infinite,
Haunt us till they become a cheering light
Unto our souls, and bound to us so fast
That, whether there be shine or gloom o'ercast,
They always must be with us, or we die.

Therefore, 'tis with full happiness that I
Will trace the story of Endymion.
The very music of the name has gone

Into my being, and each pleasant scene
Is growing fresh before me as the green
Of our own valleys: so I will begin
Now while I cannot hear the city's din;
Now while the early budders are just new,
And run in mazes of the youngest hue
About old forests; while the willow trails
Its delicate amber; and the dairy pails
Bring home increase of milk. And, as the year
Grows lush in juicy stalks, I'll smoothly steer
My little boat, for many quiet hours,
With streams that deepen freshly into bowers.
Many and many a verse I hope to write,
Before the daisies, vermeil rimmed and white,
Hide in deep herbage; and ere yet the bees
Hum about globes of clover and sweet peas,
I must be near the middle of my story.
O may no wintry season, bare and hoary,
See it half finished: but let Autumn bold,
With universal tinge of sober gold,
Be all about me when I make an end!
And now at once, adventuresome, I send
My herald thought into a wilderness:
There let its trumpet blow, and quickly dress
My uncertain path with green, that I may speed
Easily onward, thorough flowers and weed.

Literature Network » John Keats » A Thing of Beauty is a Joy Forever